

Perla, 2. Reus

REUS . . Pts. 1'50 al mes

Telefon núm. 168

Fora . . . > 4'50 trimestre

RETORNAR ELS ORIGINALS
ENCARA QUE NOS PUBLIQIN

Extranjer . . . 9'

FOMENT

Portaveu oficial en les comarques tarragonines, del partit d'Unió Federal Nacionalista Republicana

BIBLIOTECA PÚBLICA

Número solt 5 centims

Anunci a preus convencionals

10 ANY VIII.

REUS, dimarts 17 de Juny de 1913

Núm. 140

GRAN HOTEL DE LONDRES

ESTABLIMENT DE PRIMER ORDRE
LUXOSOS HABITACIONS
QUARTO DE BANY I DUTXA

AGUSTI CASANOVAS

Cotxes a tots els trens — Plaça de Prim - REUS — Telèfon núm. 29

SALO DE LECTURA, PIANO I VISITES

SERVEI DE GRAN LLUIMENT

PER A BANQUETS

MUNDIAL PALACE

COBERTS DESDE 3'50. - RESTAURANT INSTALAT FRENT AL MONUMENT DE COLON. - TELEFON 763. - BARCELONA

Tots els dies de 12 a 3 concerts. — Els divendres plat del dia: Sopa BOUILLEBAISSE. Dissapte menú corrent i vegetarià. — Gran menjador per a 500 comensals. — Esplèndida il·luminació. — Servei esmerat. — Cuina selecta. — Perruqueria i banys.

L'AVENTURA DEL MARROC

Van caient les víctimes

Les noves que's van rebent del Marroc diuen tota la gravetat de la situació. El Rif crema per tots quatre costats. En diversos llocs de la zona espanyola, en altres de la zona francesa, la feresa africana, la rebeldia d'un poble que's veu arribassat la seva independència s'aixeca irada.

I van caient les víctimes: un nou combat ha ocasionat, segons el primer telegrama oficial, 10 morts i 22 ferits en nostres tropes. Se cálculen les baixes en conjunt, d'ensa del nou i previst —menos pel govern a qui s'ha d'accusar d'imperdonable imprevisió— rebrotament de la guerra, en més de 100 morts i passa de 200 ferits. I tingui's en compte que tot just s'ha començat.

Un clam d'angoixa torna a aixecar-se en tots els indrets de les terres d'Espanya. Es pels africans la guerra un ofici, però també una venjança que cau damunt d'aquells que contra sa voluntat volen imposar los la llei del més fort. I Espanya com se mira això a les alçaries diuen que hi ha un gran dolor que no serà mai el del que plora llàgrimes de sang pels fills que moren en les terres africanes; en el poble hi ha una fatalista resignació.

Poden cantar victoria altra volta els que s'entusiasmaren amb la rebuda que's feu al general Alau a la seva entrada a Tetuán. Allavors se "corregué la pòlvora" en festes tipiques. Ara corre en les batalles sagnants. Les canyes s'han tornat llances. El doctor Maestre que allavors glorificà la conquesta del Marroc deuria ara organitzar batallons de joventuts daurades i dur-les als camps de batalla i vèncer al moro infidel que no's conforma en devenir súbdit de l'Europa. Així ho feren els anglesos en la guerra del Transvaal, així els fanquis quan

empreses teatrals obren d'acord amb la manera de ser de la nostra població al condemnar-nos a cine perpetu. Si quan organitzen actes de la importància del prop passat dissapte el públic els abandonen, faran bé en desistir dels seus bons propòsits i pendre el teatre com una botiguetà que per a viure ha de servir lo qual públic demana, i la nostra gent per ara, se ven que ja'n té prou amb cine i amb atraccions.

Després de grans esforços se consegueix portar a Reus la Simfònica de Madrid i la empresa no cobreix gastos. La notable companyia de declamació Palma-Reig, dona vuit representacions i ningú's recorda que'l teatre estigui obert, se'z — mostra que dirigeix en Rabentós — la empresa paga el seu atreviment amb unes quantes contes pessetes...

Ont anirem a parar per aquest camí? Què fan les famílies que per la seva posició social venen obligades a protegir amb la seva assistència al teatre aquests lloables propòsits?

De seguir les coses així, serà necessari que la premsa en general i totes aquelles persones que saben lo que influïxen en la cultura del poble les manifestacions artístiques, se preocupin seriament de lo que està passant.

El concert fou un èxit per a l'orquestra de l'«Associació de Música da Càmera de Barcelona», doncs l'escollit auditori que acudi al teatre, ovaciona constantment als executants i al seu mestre, en Josep Rabentós, que si be era força conegut com a excelent violinista, no'l coneixiem encara com a director.

Les composicions que més aplaudiments conseguiren foren: «Siciliana», de Boccherini, i les «Dances hongares» núms. 6 i 5, de Brahms, especialment aquestes darreres, executades amb gran valentia, posant-se així de relleu el fort temperament artístic den Rabentós.

Conseguí també molts aplaudiments en Brosa, força estimat del nostre públic, en «Le Delage», den Saint-Saëns. Judicant l'obra de conjunt, podem dir que endevinarem en els joves executants que componen l'orquestra, un fervorós entusiasme per al seu art, però potser precisament per això, per esser cada un d'ells, o abundant entre ells, artistes d'extraordinari relleu, els conjunts a voltes no són prou ajustats. De totes maneres, si l'orquestra no sofreix renovacions, si els que era la componen continuen executant junts durant algun temps, és indubtable que assoliran un envejable lloc entre les primeres orquestres de música de càmera.

Una vegada més el nostre públic ha defraudat les nostres esperances deixant de concorrer al concert que tingué lloc el prop passat dissapte en nostre teatre d'estiu, i això és altament lamentable, perquè, de seguir així, no serà possible la organització d'aquestes manifestacions artístiques de les que no pod prescindir una ciutat de l'importància de la nostra, si no vol baixar a la categoria de vilata inculta. De continuar les coses així, hauren' des convenir en que les

De la suposada escassetat d'aigua

L'ARQUITECTE MUNICIPAL DESEMPENYANT EL PAPER DE DUGUESCLIN.

"Ni quito ni pongo rey"

Veusequí la carta del senyor Caselles que hi ha dies tenim en cartera:

• Sr. Director del periódico FOMENT.

Presente.

May Sr. mio: Con sentimiento é indignación he leido el comentario que escribe al pie del oficio núm. 200, que dirigi a la Alcaldía, por orden de la misma, y que publica V. en el número 136 mentado periódico, y apesar de que estoy convencido, que la honradez y honorabilidad, no he de ir a buscarla en las columnas de los periódicos, y me nos cuando se refiere a escritos anónimos, y si, en el seno de mi conciencia, apesar de que soy amigo por temperamento de la paz, no puedo dejar sin la más enérgica protesta gran parte del comentario a que me refiero el principio, especialmente su final, que de una manera velada, quiere atacar mi dignidad y manifestar además;

1.º Que con su periódico no tengo ni de tenido nada que ver, pues si el Sr. Alcalde no me hubiera ordenado, que le trasmitiera por escrito lo que le informaba de palabra, a su instancia, sobre el escrito de FOMENT del dia 8 del corriente, hubiera hecho caso omiso del mismo, apesar de la descortesia y desconsideración con que me trataba.

2.º Que no tengo arte ni parte en la publicación de mi oficio dirigido a la Alcaldía, puesto que me limité a hacer tránsito del mismo al Sr. Presidente de Fomento, para su conocimiento, y desde entonces dicho señor pudo hacer del mismo el uso que le pareciese.

3.º Que mi escrito pedido, por el Sr. Alcalde, tenía por única finalidad, poner las cosas en el terreno de la verdad, y si molestó a FOMENT no es mia la culpa, puesto que, medios tiene de informarse antes de publicar hechos, que pueden conducirnos al terreno actual.

4.º Dice en su periódico, que no ha de entendérseis conmigo. Pero señor Director he venido yo a entenderme con V. ni con su periódico? Pero es tanta la ofuscación que reina, que ni la verdad puede decirse al Alcalde? Creame V. que si dielo Sr. Alcalde no me lo hubiera ordenado, ya puede estar seguro, que no me habria visto metido en tal lío.

5.º Doy por terminado este asunto con las precedentes líneas, digan lo que digan en FOMENT, puesto que, alejado completamente de las luchas políticas locales, no ha de perder miseriblemente el tiempo en contestar anónimos; mis miras son siempre más elevadas, con finalidades más provechosas para la ciudad en que naci, apesar de que muchas veces, me avergüenzo de las miserias humanas de mi pueblo, al que quisiera el más adelantado y próspero del mundo, y pruebas de ello tengo dadas.

De V. affmo. s. s. q. b. s. m.
Pedro Caselles.

Reus 12 juny 1913.
Arquitecto.

Comengarem dient al senyor Caselles, en resposta a la seva carta que un diari no és cap anònim quan té, com el nostre, director i redactors responsables que mai han escorregut el bullo, sino que pel contrari, sempre han respondut davant de tothom dels seus actes, individual i col·lectivament.

Per lo demés, ens explica el senyor Caselles unes quantes coses del seu «temperament», que no'n interessen. Com tampoc ens interessa que estigui o no allanyat de les lluites polítiques locals, i en quant allò de que les seves mires són sempre més enllairades, amb finalitats més profitoses per la nostra ciutat, diguin-ho sino el tipu de subastas que va donar per a la construcció dels edificis i moltes coses de les quals de moment no n'hi volem fer referència en el seu elogio, perque ja vindrà el dia que li podrem fer completa justícia.

I per lo que respecta a la vergonya que sent davant les miseries humanes del seu poble, al que voldria venir el més aviat o adelantat i prosper del món, i proves d'això diu que'n té dades; den referir-se el senyor Caselles a les miserias egolàtriques dels seus amics els possibilistes, que li fan, per exemple, modificar del plànol de la ciutat el traçat d'un carrer, si així convé en algun prohom de la situació que ha de fer obres en l'exterior d'una casa de la seva propietat.

Amb això el senyor Caselles té molta

Teatre Circo

Concert per l'orquestra de l'«Associació de Música da Càmera», de Barcelona, dirigida per en Josep Rabentós

Una vegada més el nostre públic ha defraudat les nostres esperances deixant de concorrer al concert que tingué lloc el prop passat dissapte en nostre teatre d'estiu, i això és altament lamentable, perquè, de seguir així, no serà possible la organització d'aquestes manifestacions artístiques de les que no pod prescindir una ciutat de l'importància de la nostra, si no vol baixar a la categoria de vilata inculta. De continuar les coses així, hauren' des convenir en que les

raó, perque, vaja, sense anar revestit l'arquitecte, de certa autoritat per a aquestes qüestions tècniques i d'emballatge urbà, el seu paper en el Municipi és quasi nul, i més que tot, perjudicial, perque's limita amb l'autoritat que li dona el seu càrrec, a encobrir les coses mal fetes, els atentats a la bellesa urbana dels prohoms de la situació, d'aquesta gent que exerceix despòticament i contra tota llei i raó, el govern de la ciutat.

D'aquí què del seu pas pel Municipi, no'n quedarà de l'actual arquitecte senyor Caselles, no més que quatre «espèrperos» arquitectònics; construccions tan sols i raquèstiques com els grups escolars, tot just començats i de molt temps abandonades les obres, els rentadors públics; i altres com les cloques, que'l dia que's faci una xarxa de clavagueres ad-hoc haurán de desapareixer quasi en absolut del seu actual traçat.

Pero sempre li quedará el consol al senyor Caselles, d'haver immortalitzat el seu gust artístic amb les capsaleres de lit que tant abunden en les façanes de nostres edificis. Sobre tot l'aspecte que ofereix de capital de primer ordre, la plaça de la Constitució, d'ensà de la seva reforma, es prou per a acreditar per in eternum la fama d'un arquitecte municipal.

I no's preocipi, senyor Caselles, de la desortesa i desconsideració amb que a judici seu, l'hem tractat. Deu haver sigut un moment d'ofuscació, d'aquella ofuscació a que aludeix vosté i que li fa preguntar si's pot dir la veritat al senyor arcalde.

Nosaltres creiem que si; que al senyor arcalde no sols se li pod, sinó que se li deu dir la veritat, però la veritat no sense el partidisme o la parcialitat que a vosté li fa dir, senyor Caselles, a l'infosmar a l'arcalde sobre l'estat actual dels minats de l'Ajuntament, en excusa d'aquest, que si no s'han fet les obres per vosté mateix aconsellades en la mina de Maspujols, es degut a l'importància del seu cost i a altres «raones» que no esmenta.

Ja li diquerem i li repetim, que lo darrer, a vosté no li interessa com a funcionari municipal, perque no es àmb vosté, per exemple, que hem de discutir els pressupostos municipals.

Hem de dir, ademés, al senyor Caselles, que no's compaginen els seus pressupostos desvetllaments per la ciutat amb l'affirmació de que si no hagués sigut a requeriment de l'arcalde, no's trobaria ficat en la trascendental qüestió de la suposada i grevinissima escassetat d'aigües, que ell califica de «llo». Nosaltres creiem que l'arquitecte municipal ve obligat per raó del seu càrrec, a il·lustrar continuament i espontàniament a la primera autoritat local, sobre l'estat en que's troben els serveis que estan baix la seva inspecció o direcció. I amb més escrupulositat i assiduitat ha de complir amb el seu dever, l'arquitecte i qualsevol funcionari del Municipi, quan s'atravessen circumstancies anormals de les quals pot sortir-ne perjudicada en qualche aspecte la vida ciutatana.

I finalment, respecte a l'extrem segon de la seva carta, ens fem perfecte càrrec de lo que diu el senyor Caselles, o sigui que no podia pas evitar que'l senyor Bonet fes de la copia de l'informació, que ell, l'arquitecte, li facilità, l'us que tingüés per convenient.

Pero ningú ens pod regatejar el dret de creure's que és revelador de parcialitat l'exces de zel del senyor arquitecte en servir als senyors de la majoria sense que ningú li demani ni hi vingui oblidat.

Aquesta opinió nostre ve avalada pel propi senyor arcalde amb lo que digné en la darrera sessió municipal, o sigui que actes com el de l'arquitecte excusen les sospites de la premsa que no creu en l'imparcialitat de certs empleats del Municipi.

No es el paper de Duguesclin el que correspon a un funcionari municipal del seu prestigi i honorabilitat, i no es altre el desempenyat pel senyor arquitecte en la qüestió que'ns ocupa.

Celebrarem que en lo successiu ha-

gim de modificar o rectificar la duresa d'aquest concepte per lo que respecta al senyor arquitecte i demés empleats del Municipi.

Hi sortiran guanyant ells, el Municipi i la població.

L'U.F.N.R. i la Conjunció

El Comité permanent del Consell de l'U.F.N.R. s'ha reunit per a prendre acord respecte a la situació en que s'han posat els senyors don Joaquim Salvatella i don Lluís de Zalueta que representaven al partit en el si de la Conjunció republicana-socialista.

Dugues son les qüestions que s'han debatut en la darrera sessió de la Conjunció. Es la primera, si després de les declaracions fets al Congrés per don Melquiades Alvarez podien aquest i els reformistes continuar formant part de la Conjunció. El senyor Salvatella va votar amb la majoria del Comité que considerava incompatible tal declaració amb la permanència en la Conjunció i el senyor Zalueta va opinar amb la minoria que creia lo contrari.

Sense perjudici de sotmetre la conducta definitiva de l'U.F.N.R. al Con-

sell en ple i a l'Assemblea Nacional, aquest Comité considera que no pod defugir sense fer traïció als més elements deures polítics el fixar des d'ara el propi criteri. Per això el Comité permanent del Consell de l'U.F.N.R. aprova la conducta observada pel senyor Salvatella en quant fou manifestació de la voluntat irrevocable del nostre partit de mantenir-se fidel a la República sense claudicacions ni pactes, ni intel·ligències que puguin debilitar els prestiges d'una política republicana.

El senyor Salvatella demana al Comité de l'U.F.N.R. que acordi les instruccions que haurà de tenir en compte donada la situació que s'ha creat. El Comité considera que la Conjunció Republicana Socialista que de fet se tracta de constituir o de declarar constituïda es una nova entitat a la que's pod oferir des d'ara la col·laboració d'una franca amistat republicana, però no's pod ingressar sense que de nou ho acordi l'Assemblea Nacional del nostre partit.

D'acord amb el criteri del C.G. de la U.F.N.R., el senyor Salvatella ha deixat de formar part del Comité i la minoria de la Conjunció Republicana Socialista.

* * *

Se han fet els següents nomenaments:

Falset: Jutge suplent, don Josep Marco Barceló.

Ulldemolins: Jutge suplent, don Joan Franquet Pamias.

Reus: Fiscal suplent, don Joan Rovira Blanch.

ESPUMOL BRAGULAT

Es el millor refresc 14 rals kilo.—De venda en els bars, cafès i establiments de begudes.—Dipositor en aquesta: H. MARINÉ, plaça de Prim, drogueria.

Hi ha fracs de 10, 20 i 40 preses.

Se fan gestions per a que la Companyia de tramvies posi en circulació el tren de les 12'50, quin servei tenim la seguretat de que fora molt ben rebut pel públic.

D'attendres el desig dels peticionaris, el citat tren començaria a circular el proper diumenge, dia 22.

La Quefatura d'Obres públiques se nyala el dia 10 de juliol, a les onze, per a l'adjudicació en pública subastà de les obres d'acopis de pedra per a la conservació en l'any actual de les carreteres de la de Lleida a Flix a Reus, Reus al Coll de Fages i Reus a Montblanch, quins pressupostos de contracta ascendeixen respectivament a 10.000,70 pesetes, 3.042'90 i 6.946'34.

Dip un confrere de Tortosa:

«Degut a les importants compras fizeses per la casa Pallarès en aquesta, Ametlla, Perelló, La Galera i Ulldecona, en el mercat d'olis s'han reanimat els preus en les classes bones, que han sigut venudes de 19 a 20 pesetes els 15 kilos posats en magatzem. La mateixa casa acaba de comprar una partida de 16.000 kilos de la ribera de l'Ebre, a 20 pesetes, i altra de 32.000 kilos d'Aragó extra, única que quedava a la venda, a 25 pesetes els 15 kilos. Les classes molt bones tendeixen a pujar de preu, degut a que son poques les que existeixen, i tendeixen a la baixa les classes inferiors per esser les existències de consideració i tenen poca sortida per no poder-les vendre més que en l'interior, de quines classes se'n coloquen alguns vagons a Barcelona, de 28 a 29 duros la càrrega.

La exportació aquesta setmana, además de les expedicions per a l'Amèrica, les haurà d'alguna importància per a Noruega i Nort d'Espanya.

Gel cristallí VICTORIA

De venda en els principals colmats

i tendes d'ultramariна.

Dipòsit permanent per a la venda

al detall BAR ESQUELLA

Plaça de Prim

(entrada pel carrer de Sant Llorenç)

Les obreres de la sedera dels senyors Vilanova i Àntich ahir abandonaren el treball per haver sigut despedida una d'elles, sense motiu justificat, segons explicaven les mateixes.

Durant el mes de maig últim s'embarcaron en el port de Tarragona, 13 mil 518 boocois, 611 botes, 667 mitges i 1.493 quarts de vi; 3.986 sacs d'avellana i 1.015 d'ametlla; 1.104 boocois, 83 botes, 369 barrils, 94 bidons i 34 caixes d'oli.

Ahir tingué lloc a Vilallonga un meeting de propaganda societaria, organitzat pels obrers agricultors, i en el qual

hi prengueren part elements de les societats agrícoles de resistència de Reus, Valls i Alcover.

Saboneria de Josep Forcades

Despatx: Sant Esteve, 28.

Al tir de colom celebrat diumenge a la tarda, a les platges de Salou, hi assistí molta concorrença.

ANUNCIO

Al públic en general i en particular a tots els metal·lúrgics, propietaris, mestres d'obres i paletes.

La raó social abixa expressada, posa a sa disposició el seu nou taller en el ram de fundició de ferro, situat en el carrer del Doctor Robert (cantonada al de Sant Miquel), en quin s'ofereixen els seus serveis en tot lo referent a aquest ram.

Gran assortit de cuines econòmiques perfeccionades, de totes classes i mides, així com peces soltes de totes classes, a preus somament reduïts.

Reus 13 de jany 1913.

Roig Climent i Gual.

SECCIO OFICIAL

Institut Pere Mata

S'avisava als senyors obligacionistes d'aquesta societat que, durant els dies del 16 al 30 del corrent mes, de 9 a 12, en la Caixa del Banc de Reus de Descomptes i Préstams, se pagaran el cupó núm. 19 de l'emisió de 1904 i el cupó núm. 14 de l'emisió de 1906.

Reus 13 de jany de 1913.—P. A. del C. d'A.—L'Administrador, Joan Bové.

EDICTE

Don Josep Capdevila Gómez, Agent recaudador de Contribucions d'aquest partit.

Faig sapiguer: Que pel senyor Tresorer d'Hisenda s'ha dictat amb fitxa 13 de l'actual, la següent provisió:

Mitjançant no haver fet efectives les quotes els contribuents inclosos en la anterior relació, pel concepte de contribucions corresponent al segon trimestre d'aquest any, durant els períodes voluntaris de cobrança que a l'efecte se'n hi senyalaren, complint lo preceptuat en l'article 50 de l'Instrucció de 26 d'abril de 1900, declaro a dits contribuents incursos en el recàrcer del primer grau d'apremi, que consisteix en un 5 per 100 sobre el total import dels respectius deutes; en l'inteligència de que si en el plaz de tres dies no satisfa el principal i recàrcer referits, los hi pararà el perjudici a que hi hagressin lloc i incurirà els morosos en el segon grau d'apremi amb nou recàrcer del 10 per 100 sobre dit import i l'execució contra's seus béns.

I en compliment de lo que disposa l'article 52 de la citada Instrucció, se publica el present edicte, pel que annuncia als contribuents el dret que tenen de solventar sos descoberts amb el recàrcer del primer grau d'apremi, a quin efecte se trobarà oberta la cobrança durant els dies 18, 19 i 20 i hores de 9 a 13 i de 16 a 18.

Reus 16 de juny de 1913.—L'Agent, Josep Capdevila.

Publiqui's i fixi's aquest edicte en els llocs de costam.

Reus 16 de juny de 1913.—L'Arcaide.

REGISTRE CIVIL

INSCRIPCIONS DEL DIA 16 JUNY 1913

NAIXEMENTS

Joan Tarrats Codina.

DEFUNCIONS

Verónica Nin Trollá, 54 anys, Mancomuni.—Francisco Serra Ximénez, 61 anys, Hospital civil.—Salvador Arcalis Fuguet, 51 anys, Hospital civil.

MATRIMONIS

Anton Sardà Fort amb Teresa Sardà Capdevila.

Centre de Lectura

Havent-se constituit en aquesta Secció una «Comissió de Teatre» per a cui-

FOMENT REPUBLICÀ NACIONALISTA

Cicle de conferencies

El proper dijous, dia 19 de l'actual, a les 10 de la nit, el distingit advocat i notari d'aquesta ciutat

DON JOSEP LOPERENA ROMA

desenrotillarà el següent interessantíssim tema:

La qüestió de les aigües

Informació Local

Joventut Nacionalista Republicana

En virtut de l'acord pres per l'Assamblea general de socis, se convoca a eleccions per a diumenge que ve, dia 22 del corrent, a les 6 de la tarda, per a cobrir els llocs de president i dos vocals.

Pel C. D.—El secretari, Manuel Domingo.

Com anunciem en altre lloc d'aquest mateix número, el prop vinent dijous, 19 de l'actual, a les 10 de la nit, donarà la seva anunciada conferència al Foment Republicà Nacionalista, nostre distingit amic l'advocat i notari d'aquesta ciutat, don Josep Loperena, qui desenrotillarà el tema: «La qüestió de les aigües».

Tant per lo interessant del tema com per la competència que sobre d'ell té ja demostrada el conferenciant, es indubtable que acondirà el seu desenrotillat gran nombre de ciutadans.

Ahir se declararen en vaga els oficials fusters per no haver-s'ls-hi concedit l'aument de jornal de dos rals diaris.

PER A LLOGAR: Magatzems, cobert i pati

Carme alt, cantonada a Sant Llorenç. Informarán en la mateixa casa.

Baix el nom de «Dionisis» acaba de constituir-se en aquesta ciutat una pena literaria i artista.

BORRAS-DENTISTA Mercadal, 13. REUS

Ahir al carrer de l'Aquila un obrer electricista caigué d'una escala on treballava produint-se una ferida al peu que li fou curada pel metge senyor Roig, essent traslladat després al seu domicili.

Dipòsit de Relotgeria.—Relojes de butxaca i despertadors desde 2'90 p.

Companyia Francesa del Gramophone

Representació i dipòsit: R. Perpiñá, Major, 22.—REUS
Despatx: 24, pral.

Exit col·lossal dels cèlebres artistes
TITTA RUFFO i CARUSO
en discs Gramophone.

Avis important.—La paraula Gramophone la tenim registrada en la Convenció de Berna amb el número 2.151, i perseguirem amb tot el rigor de la llei al que faci ús indegut d'ella.

SENSE aquesta marca

Paparrell **NO** és un "Gramophone".
—Catàlegs gratis —

dar-se del funcionament i desenrotillar del teatre i desitjant aquesta organitzar una «Secció de Declamació», se complan en convidar als senyors socis seccionats i no seccionats que hi vulguin ingressar per a que se serveixin allistar-se a Conserjeria indicant nom i domicili.

L'hora senyalada per a l'allistament es de 10 a 11 de la nit, començant desde la fetxa fins al 15 del proper mes de juliol.

Aquesta comissió té'l gust de fer ho públic per als efectes convenients.

Reus 15 de juny 1913.—En Comissió.

Moviment del Port de Tarragona

DIA 16 DE JUNY DE 1913

dades facilitades per l'Agència de don E. Fábregas Entrades

•Játiva• de Tanger i escales, consignat a Musolas; conduceix vari efectes.

•Luis Vives• de Barcelona, consignat a Musolas; conduceix vari efectes.

•Joven Pepita• de Port-Vendres, i el despatx Maríñ; conduceix bocois buits.

Sortides

•Luis Vives• per a Les Palmes i escales; amb càrrega general.

•Játiva• per a Génova i escales; amb càrrega general.

Anunci de sortides de valxells

Dia 17.—«Natalia» per a Liverpool; consignatari Mac Andrews.

Dia 18.—«Rioja» per a Cetze (direc- te); consignatari Fábregas.

Dia 18.—«Nautic» per a Amberes; consignatari Mac Andrews.

Dia 19.—«Melton» per a Londres i Newcastle; consignatari Mac Andrews.

Dia 20.—«Sicilia» per a Noruega; consignatari Boada.

Dia 20.—«Arno» per a Dinamarca; consignatari Ferrer.

Informació comercial diaria per a FOMENT

Preus corrents del dia d'ahir.

Cereals y llegums

Biat.—Aragó superior a 19'50 ptes. los 55 kilos.

• mitjà • a 18'50 • • • •

horta a 17'50 • • • •

Comarca a • • • •

Ordi.—Aragó • • • •

Estranger a 10'75 • • • •

Comarca a 11'50 • • • •

Moresch.—Aragó a • • • •

Comarca a • • • •

Estranger a 19'50 • los 100 kilos.

Faves.—Comarca a 15' • • • •

Favons.—Comarca a • • • •

Andalusia a • • • •

Estranger a 30' • los 100 kilos

Burdanyes.—Comarca a 16' • • • •

Fesols.—Comarca a • • • •

Urgel, a • • • •

Garroves a 28 rals quinzena.

Situació del mercat. Sostingut.

Fàrines y despulls

Farina de 1.ª a 44' ptes sach de 100 kilos

• redona a 42 id. id.

• 2.ª R. a 37' id. id.

• 2.ª B. a 31' id. id.

Farineta a 19' ptes. lo sach de 70 kilos.

Tercerilla a 13' id. lo sach de 60 id.

Trits a 27 rals lo sach.

Segó a 23 id.

Situació del mercat. Sostingut en farina. Ferma en segó i farineta.

Ametlles

Mollar en crosta a 63' ptes. sac 50 Kgs.

Esperanza 1.ª en gra a 135' qq. 41.600

• 2.ª a 132'50 • • • •

Comú del pais a 130' • • • •

• d'Aragó a 130' • • • •

Llargueta a 135' • • • •

Planeta a • • • •

Situació del mercat. Encalmat.

Avellanes

Garbellada a 52' ptes. sac 58'4 kilos.
Propietari negreta a 49'50
• • • •

Embarc a 46' • • • •

En gra 1.ª a 79' • quintà 41'600

Id. 2.ª a 78' • • • •

Situació del mercat. Encalmat.

Espirits

Destilats a vapor de 95 a 96 graus a 130 pts.

Id. de 94 a 95 • • • •

Rectificat de 36 a 97 • a 13'0 •

Desnaturalitat de 88 a 90 • • • •

Situació del mercat. Segueix dominant la calma en aquest ram, sostenintse's els preus per no fabricar-se de vi.

Vins

Negre superior de 6'12 a 7'12 rals grau.

Id. corrent de 6 a 6'12 id.

Blanc superior de 6'12 a 7'12 id.

Id. corrent de 6'12 a 7 id.

Rosat de 6'12 a 7 id.

Mieles.—Negra de 50 a 55 ptes. carga

Blanca de 48 a 52 id.

Granatxa de 50 a 55 id.

Moscatell de 60 a 65 id.

Situació del mercat. La disminució de negocis que com tots los anys té lloc en aquesta època, continua notantse certa fluixet en les cotisi-

cions, operantse poc.

Olis

Fi d'Aragó de 23' a 24' ptes. canti 15 ks.

Fi d'Urgell • 22' a 23' rals corta 3'75

Fi del Camp • 22' a 23' • • • •

Segona bo • 18' a 19' • • • •

Classes fuitxes • 17' a 17' • • • •

De remolta vert • 90' a 95 ptes. carga 115 ks.

De remolta groch • 92' a 98' • • • •

Los olios nous d'Aragó y del Camp son molt defectuosos y eucats valen de 17 a 18 pessetes los 15 kg., los nous d'Urgell valen de 17 a 18 pessetes los 15 kg., los dolents o signi d'olives de terra y de 22 a 25 ptes. los superiors.

Fesca salada

Bacallà: Noruega (nova pesquera) a 56 pessetes els 40 k. (Bilbao) escassos arribos amb tendència a l'alça.

S'espera sobre'l 20 del corrent el primer vapor directe. Segons notícies d'origen aquesta costera ha rendit un 25 per 100 de minya en la de l'any anterior.

Islandia. Agotades les existències.

Els poes arribos de bacallà invernat arribats a Barcelona en caixes i fardos de 50 k. s'han venut a 60 ptes. els 40 k., deixant bastant que desitjar en calitat.

El primer «nou» de dita procedència trigará encara prop d'un mes.

Sardines: Hi hagut en la present setmana alguns arribos de Ries Altes, venent-se:

Els mitjans a 32 i 33 ptes. miller.

• tamanyans granats a 35 i 36' • • • •

Els peixos d'Andalucía descarragats darrerament, son bastant acceptables i s'enen.

• venen a 22 ptes. miller.

• 3.ª a 26' • • • •

• 4.ª a 28' • • • •

• 5.ª a 30' • • • •

Se nota més activitat en el consum d'aquest salat.

Tunyines: D'existeNCIES de l'última pesquera, queda poc en el mercat de València, (preus elevadíssims).

De la nova pesquera s'estan embotant algunes remeses per les places de Tarragona i Reus. Tant prompte s'efectuen els primers arribos donarem nota dels preus corrents.

Segons notícies d'Ayamonte sembla que en Vinguda s'accusa un regular augment de pasquera en la de l'any anterior. Hi ha expectació per a la pesca del Retorn.

MODES. Elvira Thomas

Té el gust de participar als seus clients i al públic en general haver rebut per a la present temporada d'estiu tots els genres i models de París per a la confecció de sombreros per a senyora i noies poguent-ho oferir a preus sumament econòmics, com també genres per a la confecció dels mateixos.

Abans de comprar no deixeu de visitar aquesta casa del carrer de Rosich núm. 8, on compreneu a gust,

ORDRES DE BORSA

CotisiCions diaries, demà i tarda.—Operacions a plaz ab cambie en ferm

Interior . . . . . 80'40

Norts, a la marina . . . . . 102'65

Alacants . . . . . 100'70

Orenses . . . . . 28'30

Andalusos . . . . . 67'60

Banc Colonial . . . . . —

Rio Plata . . . . . —

BORSA PARIS

Norts . . . . . 471'—

Alacants . . . . . 462'—

Francisco Usach Compte, ex recader de Mora a Reus, ofereix al públic en general igual servei de Reus a Barcelona.

Agència d'encaixos:

Plaça de Prim (saló llampia botes) i en el seu domicili: Hestalets, n.º 26. tercer.

IMP. SANJUAN GERMANE.—REUS

CAMBIS EXTRANGERS

Barcelona: Francs. 8'90. Lliures. 27'48

Madrid: —

FUTURS DE COTÓ

Ordres per les Borses de Liverpool y New York

CotisiCions diaries.—Follets explicatius.

COMPRA-VENDA de paper extranger, de

paper de renda (del Estat, obligacions ferrocarrils, Municipals de Barcelona y tots los que's cotisen en la Borsa de Barcelona), y de valors locals.—Intervenció en tota classe d'operacions en los Bancs de la localitat.

CAMVIS CORRENTS

ALS VITICULTORS.

parteix amb dificultat, és necessaria una cantitat major de sulfat per a produir els mateixos efectes i és freqüent l'obstrucció dels pulveritzadors quedant en el fons dels recipients la major part del sulfat fet, per l'exèrcit de calç massa insoluble. Precisa recórrer al reactiu per a determinar, sense molesties ni gastos, quan la barreja de la solució de sulfat de coure amb l'aigua de calç, està en son punt i per a això romanem el PAPER REACTIU SERRA de resultats excellents i preu infim.

Es de suma conveniència que'l caldo bordels que prepara el viticultor per a combatre les malalties criptogàmiques sigui *precisament neutre*. La preparació no ha d'ésser ni àcida, ni bàsica; perquè, si és lo primer, ataca les fulles del cep crement-les i com resulta, ademés, molt soluble, és fàcilment arrastrada per les plujes i és nula la seva acció benèfica. Si, pel contrari, és excessivament bàsica, aleshores se deposita amb rapidesa, se re-

MANERA D'EMPLEAR EL PAPER REACTIU SERRA

Quan s'hagi tirat en la solució de sulfat de coure, una cantitat prudencial d'aigua de calç, se sumergeix en la barreja una tira de paper reactiu. Si aquest, permaneix blanc, es que no hi ha encara prou calç i se'n hi va afegint fins que, al sumergir-lo de nou, adquireixi el paper un color fort vermell.

AQUA LIMA CADA LLIBRET VAL 25 CÉNTIMS

FARMACIA SERRA

ARRAVAL DE SANTA AGNA, 80

REUS

VIDRES SPLANS VIDAL GERMANS I C.^a

Martí Napolitá (Alcañiz), 7

REUS

IBARRA i C. Stat. en Cmta. SEVILLA

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots els dijous sortida fixa del port de Tarragona per a Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz (admetent càrrega per a Ayamonte i Isla Cristina, Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcía-Carril Corunya, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes i San Sebastián). — Servei ràpid eventual per a Galicia i Nort d'Espanya amb escales a Valencia, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander i Bilbao, empleant solsament 14 dies en el viatge. — S'expedeix coneixement directe per Larca i Sant Esteve Pravia amb trasport al vapor "Luarca núm. 3", i per a Dunkerque als vapors de la Companyia Francesa "Dennia i d'Anzin".

Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca

Únic servei fixe i setmanal per a Cete i Marsella tots els divendres

PROXIMES SORIDES

Per a la Costa d'Espanya

Per a Cete i Marsella

Juny	19	Vapor Cabo Peñas	Juny	"	"
"	26	"	"	"	"
Juliol	3	San Antonio	Juliol	"	"
"	10	S. Sebastián	"	"	"
"	17	Queijo	"	"	"
		Oropesa			

20	Vapor Cabo San Sebastián	27	Quejo
4	"	"	Oropesa
11	"	"	Higuer
18	"	"	San Martín

Per a més informes, al consignatari a Tarragona: En MARIAN PERES. - Real, núm. 32. - Telefón núm. 46

DESCUBRIMIENTO SENSACIONAL

Curación radical de todas las enfermedades de la piel, de las llagas de las piernas y del artrítismo, reumatismo, gota, dolores, etc., por medio del

Tratamiento de L. RICHELET

Antes de la curación

Hemos señalado ya a los lectores de nuestro periódico, el Descubrimiento sensacional del Sr. RICHELET (farmacéutico-químico) su Sedan (Francia), en lo concerniente a las enfermedades de la piel y de la sangre. A continuación indicamos las afecciones que más particularmente son curadas por este prodigioso tratamiento:

Eczemas, herpes, impétigos, acnes, sarpullidos, prurigos, rojeces, sarpullidos farináceos, psoriasis, sycosis de la barba, comezones, enfermedades del cero cabelludo, afecciones de la nariz y oídos, llagas y eczemas varicosas de las piernas, enfermedades sifilíticas.

La curación es igualmente segura en los trastornos de la circulación en el hombre y en la mujer, y en el artrítismo, reumatismo, gota, dolores, etc.

JAMAS HA HABIDO UN DESACERTO.

Este maravilloso tratamiento, ejerce su acción tanto en el punto donde se localiza el mal como en la sangre, que la deja completamente purificada y regenerada.

El tratamiento de L. Richelet se encuentra en todas las buenas farmacias y droguerías de España, Canarias y Baleares.

Pidase hoy mismo un folleto ilustrado en lengua española al autor Sr. RICHELET, al depositario general en España D. FRANCISCO LOYARTE, droguería, calle San Marcia 33, SAN SEBASTIAN, y será remitido gratuitamente.

L. RICHELET, 13, rue Gambetta, SEDAN (Francia).

DEPÓSITO GENERAL Y VENTA.—Droguería de D. Francisco Loyarte, calle de San Ignacio de Loyola, 9, San Sebastián.

Venta en Reus.—A. PUNYED LLOBERAS, calle Llovera, 47.—ANTONIO SERRA, Arrabal de Santa Ana, 80.

EL BRUCH

Domicili social: Concepció, 14.

REUS. L'unió fa la força

Fi de l'Associació.—L'Associació EL BRUCH, permet crear i constituir un dot per als fills, una herència per a la família i en particular un capital per a matrimoni que pensin en el dia de demà en que la soletat d'un dels dos pot causar-los la miseria.

Els sol·licitants deuen tindre en compte que sols abonant en els quatre primers mesos del seu ingrés una mòdica cantitat per a gastos d'administració, podrà assegurar un capital de 1.000 a 50.000 pessetes a base del verdader mutualisme.

TOTS PER A UN. UN PER A TOTS

Pòlicies pagades fins a la fetxa 12, havent desembolsat 235.70 i cobrant els seus hereders 4.744'00 pessetes. Quotes assegurades 1.293 formant un Capital inscrit de 1.293.000 ptes.

La correspondencia al Director General don A. Biato Baldrich